

ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ ในจังหวัดอุดรธานี

Factors Affecting to Acceptance the use of Information System Adoption for Organic Agricultural Businesses in Udon Thani Province

เนารุ่ง วิหาราช¹

Naorung Wicharat

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี 2. สร้างสมการพยากรณ์การยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี จึงได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจผ่านแบบสอบถามได้ข้อมูลตอบกลับที่มีความสมบูรณ์ ทั้งหมด 125 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า ผลการวิจัยสรุปข้อมูลได้ดังนี้ 1) ลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านเพศ ด้านอายุ ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีแตกต่างกัน ส่วนระยะเวลาที่ทำงานแตกต่างกัน มีการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 2) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัว ร่วมกันอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 63.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยได้ดังนี้ $Y = 0.515 + 0.195(X_1) + 0.113(X_2) + 0.132(X_3) + 0.293(X_4) + 0.139(X_5)$

คำสำคัญ(Keywords): ระบบสารสนเทศ; ธุรกิจเกษตรอินทรีย์

Abstract

The purposed of this research were to 1. study the factors affecting to acceptance the use of information system of organic agricultural businesses in Udon

Received: 2022-08-04 Revised: 2022-09-09 Accepted: 2022-09-09

¹ คณะวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต Faculty of Science Pitchayabundit College.

Corresponding Author e-mail: naorung@gmail.com

Thani Province. 2. create a forecast equation for the adoption of information systems of organic agriculture business in Udon Thani Province. A study of the sample group are farmers participating in the project 1 Tambon 1 New Theory Farmers Group in the area of Udon Thani Province Therefore, the relevant literature was reviewed. Data were collected by surveying through questionnaires. All 125 sets were complete. The statistics used in the analysis were percentage, mean, standard deviation. T-Test Analysis of variance and multiple regression analysis. The findings of this research were as follows 1. Demographic factors of gender, age, educational level were different. There was different acceptance of the use of information systems of organic farming businesses in Udon Thani Province. The working period is different. There was no difference in acceptance of the use of information systems for organic farming businesses in Udon Thani Province with statistical significance at the 0.05 level 2) Multiple regression analysis found that The 5 independent variables together explained the factors affecting to acceptance the use of information system of organic agricultural businesses in Udon Thani Province at 63.4% with statistical significance at the 0.05 level. The regression equation is as follows. $Y = 0.515 + 0.195(X_1) + 0.113(X_2) + 0.132(X_3) + 0.293(X_4) + 0.139(X_5)$

Keywords: Information System; Organic Agricultural Businesses

บทนำ (Introduction)

จังหวัดอุดรธานีได้ขยายองค์ความรู้การทำเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผ่านโครงการ ลดต้นทุนการผลิต และพัฒนาศักยภาพเกษตรกรตาม แนวพระราชดำริเกษตรทฤษฎีใหม่ โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เชื่อมโยงศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านสู่การพัฒนาเกษตรแบบยั่งยืน โครงการศูนย์เรียนรู้และปลูกจิตสำนึกการทำเกษตรอินทรีย์ครบวงจรในโรงเรียน เชื่อมโยงศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน และการขยาย ผลโครงการ โคกหนองนาโมเดล การส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มสัดส่วนของจำนวนแปลงฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตร ปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ จังหวัดได้ดำเนินการผ่าน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและอินทรีย์ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชและสัตว์เศรษฐกิจ (กระบือ ไก่เนื้อ โคเนื้อ) และ การพัฒนาการผลิตมะม่วงอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการ ส่งออก การเพิ่มมูลค่าผลิตผลทางการเกษตรและรายได้(สำนักงานจังหวัดอุดรธานี, 2563)

เกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในระยะปรับเปลี่ยนช่วง 1-3 ปี การปรับเปลี่ยนจากเคมีมาทำเกษตรอินทรีย์ เนื่องจากคำนึงถึงสุขภาพเป็นหลัก อีกทั้งได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐและต้องการลดต้นทุนการผลิต แต่อย่างไรก็ตาม ผลจากการปรับเปลี่ยนมาทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรกรบางส่วนยัง

ไม่เข้าใจการทำเกษตรอินทรีย์ และไม่ได้นำความรู้จากการอบรมไปปฏิบัติในฟาร์ม รวมทั้งปัญหาเรื่องน้ำ สภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการทำเกษตรอินทรีย์ จึงทำให้บางรายถอดใจหันกลับไปทำเกษตรเคมีเช่นเดิม ส่วนเกษตรกรที่ทำเกษตรอินทรีย์มากกว่า 3 ปี หรือได้ใบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ผลผลิตจะค่อยๆ สูงขึ้นตามคุณภาพของดินและปริมาณน้ำ รวมถึงการบำรุงดูแลรักษา แต่ยังประสบกับปัญหาเรื่องตลาดรองรับผลผลิตมีน้อย จึงส่งผลให้ราคาขายไม่แตกต่างจากราคาสินค้าเกษตรปกติ อย่างไรก็ตาม พบว่า เกษตรกรในกลุ่มนี้ยังมีความมุ่งมั่นที่จะทำเกษตรอินทรีย์ต่อไป ด้วยคำนึงถึงสุขภาพของตนเอง ครอบครัวและผู้บริโภคเป็นสำคัญ และคาดหวังว่าใบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับจะทำให้สามารถขายสินค้าเกษตรอินทรีย์ได้ในราคาสูง จากปัญหาและความคาดหวังของเกษตรกรเกษตรอินทรีย์ ดังกล่าว สศท.3 จึงได้เสนอแนวทางการพัฒนาเกษตรอินทรีย์จังหวัดหนองคายปี 2560-2564 ด้วย 4 แนวทาง คือ 1) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเกษตรอินทรีย์ตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดย ลด ละ เลิกการใช้สารเคมี ผลิตให้ได้มาตรฐาน GAP ในเบื้องต้นแล้วมุ่งเน้นการผลิตให้ได้ใบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ทั้งในประเทศและระดับสากล 2) ส่งเสริมและพัฒนาด้านการตลาดเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจเกษตรอินทรีย์ โดยการรวมกลุ่มผู้ผลิตและแปรรูปสินค้าในจังหวัดหนองคาย จัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าหรือตลาดกลางสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่สำคัญระหว่างประเทศไทยกับ สปป.ลาว ปรับตำแหน่งทางการตลาดให้เป็นสินค้าเกษตรเกรดพรีเมียม อีกทั้งปรับปรุงส่วนผสมทางการตลาด (4P) ได้แก่ พัฒนาผลิตภัณฑ์และรูปลักษณะผลิตภัณฑ์ การสร้างแบรนด์และความเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัด ขยายช่องทางการจัดจำหน่าย ปรับราคาตามต้นทุนที่แท้จริง และการจัดกิจกรรมส่งเสริมทางการตลาด 3) ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร Cluster เกษตรอินทรีย์ให้มีความเข้มแข็ง ให้มีองค์ความรู้ในการทำเกษตรอินทรีย์ สามารถนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเกษตรอินทรีย์ที่เหมาะสมมาปรับใช้ได้ในพื้นที่ (Smart Farmer) รวมถึงสามารถเจรจาการค้าตั้งเช่นเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) ด้วยการสนับสนุนจากกระทรวงต่างๆ เช่น กระทรวงเกษตร พานิชย์ วิทยาศาสตร์ และอุตสาหกรรม เป็นต้น และ 4) บริหารจัดการและขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้มีภูมิคุ้มกันพร้อมรับความเสี่ยงด้านการผลิต ด้านการตลาด รวมถึงผสมผสานเทคโนโลยีและวิถีชาวบ้านให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนต่อไป(สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3 จังหวัดอุดรธานี, 2559)

เนื่องด้วยการพัฒนาด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน มีผลกระทบต่อประกอบในหลายๆ ด้านของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ต้องมีการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ประโยชน์ข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งระบบสารสนเทศในปัจจุบันได้ถือว่าเป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดความได้เปรียบด้านการแข่งขันในการดำเนินธุรกิจขององค์กรต่างๆ ซึ่งสำหรับองค์กรขนาดใหญ่ในปัจจุบันนั้นส่วนมากได้ให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ เพราะระบบสารสนเทศช่วยให้การดำเนินธุรกิจได้เปรียบคู่แข่งขัน แต่สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่อาจต้องพิจารณาประเด็นปัจจัยอื่นๆ ในการดำเนินงานทำให้อาจจะมองข้ามประเด็นของการใช้ระบบสารสนเทศที่เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในการดำเนินงาน ที่สามารถทำให้

องค์กรต่างๆ ประสบความสำเร็จในการแข่งขัน และสามารถดำเนินธุรกิจได้ อย่างยั่งยืนต่อไป อย่างไรก็ตามการใช้งานระบบสารสนเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในธุรกิจด้านเกษตรอินทรีย์นั้นก็มีปัจจัย(ฉัตร ชูชื่น และศิริกุล ตูลาสมบัติ, 2561)

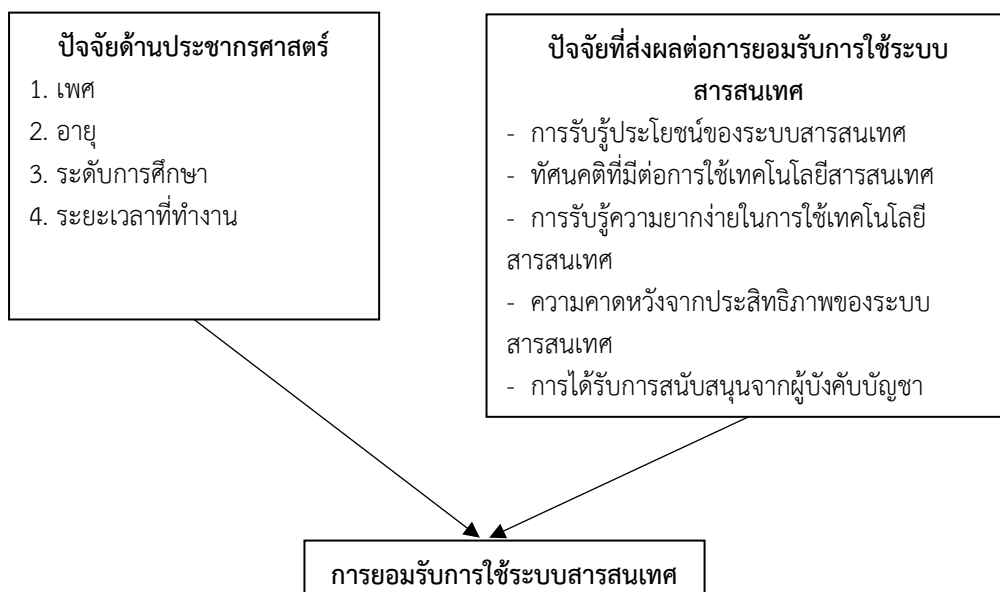
จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี เพื่อทราบระดับความสำคัญและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ เหล่านั้น เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการ การใช้งานระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ให้ตรงกับความต้องการและคุณภาพในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจและสัมภาษณ์ทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม โดยมุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี มีขอบเขตงานวิจัย ดังภาพประกอบที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ทำงาน ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี
2. ปัจจัยการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีมีความสัมพันธ์เชิงบวก
3. ปัจจัยการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ได้แก่ การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ ทักษะที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ การได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการวิจัยแบบการสำรวจและการสัมภาษณ์ จากการเก็บข้อมูลทางแบบสอบถามและทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อสรุปผลการวิจัยซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี จำนวน 182 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 125 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรของ Yamane (Yamane, 1973)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่ทำงาน เป็นคำถามแบบเลือกการตอบ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 1) การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ 2) ทักษะที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) การรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ 5) การได้รับการสนับสนุนจากบังคับบัญชา เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ใช้วิธีของ Likert (Likert scale) โดยใช้ตัวเลข 1-5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่กำหนดไว้ในการศึกษา

3.2 ศึกษาวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.3 นิยามศัพท์ตัวแปรที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิด จากนั้นจึงสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรที่กำหนดไว้ในการศึกษา เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องทั้งด้านโครงสร้าง เนื้อหา และภาษาที่ใช้

3.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยทำการบันทึกผลการพิจารณาความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ แต่ละคนในแต่ละข้อ โดยการหาค่าดัชนีชี้วัดความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) โดยผู้วิจัยทำการทดสอบเครื่องมือผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการศึกษา แล้วจึงทำการตรวจสอบความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามโดยตรวจสอบถึงความถูกต้องของเนื้อหา และทำการทดสอบแบบสอบถาม (Pre-Test) ตัวอย่างใช้ทดสอบ จำนวน 30 คน โดยผลทดสอบความเชื่อถือได้ค่า $IOC = 0.98$ มีค่าดัชนีชี้วัดความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5

3.5 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) วิธีการวัดน่าเชื่อถือของแบบสอบถามตามแนวคิดครอนบาค (Cronbach Alpha Formula) ทำการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม โดยผลการทดสอบพบว่ามีความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามที่ 0.948 ดังนั้นแสดงว่า มีความน่าเชื่อถือสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานหลังจากผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ขั้นตอนต่อไปผู้วิจัยทำการลงรหัสจากนั้นนำข้อมูลมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยนำเสนอในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 การวิเคราะห์ Independent-Sample t-test โดยจะทดสอบลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันด้านเพศ และใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) สำหรับทดสอบลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันด้านสถานภาพ ด้านอายุ ด้านระดับการศึกษา และด้านระยะเวลาที่ทำงาน

4.3 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อดูความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 1) การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ 2) ทศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) การรับรู้ความยากง่ายในการใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ 5) การได้รับการสนับสนุนจากบังคับบัญชา

4.4 การวิเคราะห์การทอดয়พหุคูณ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เพศชายร้อยละ 48.73 เพศหญิงร้อยละ 51.27 โดยส่วนใหญ่มีอายุ 41 - 50 ปี รองลงมาคือ อายุ 31 - 40 ปี และน้อยที่สุดอายุมากกว่า 60 ปี โดยส่วนใหญ่ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมาคือ ปริญญา และน้อยที่สุดคือ สูงกว่าปริญญาตรี และส่วนใหญ่ระยะเวลาที่ทำงานมากที่สุดคือ 6 - 7 ปี รองลงมาคือ 3 - 5 ปี และน้อยที่สุดคือ น้อยกว่า 1 ปี

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี โดยรวม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ	4.57	0.61	มากที่สุด
ทัศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.17	0.63	มาก
การรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.98	0.71	มากที่สุด
ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ	4.30	0.76	มากที่สุด
การได้รับการสนับสนุนจากบังคับบัญชา	3.86	0.71	มาก
รวม	4.18	0.68	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มากที่สุดคือ การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ รองลงมาคือ ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ รองลงมาคือ ทัศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมาคือ การรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และน้อยที่สุดคือ การได้รับการสนับสนุนจากบังคับบัญชา

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ทำงาน ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1

ข้อสมมติฐาน	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบ
H1a	ลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านเพศแตกต่างกัน มีการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
H1b	ลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านอายุแตกต่างกัน มีการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
H1c	ลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
H1e	ลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านระยะเวลาที่ทำงานแตกต่างกัน มีการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีมีความสัมพันธ์เชิงบวก ซึ่งสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2

	Perceived Usefulness	User Attitude	Perceived Ease of Use	The Expectations of the Performance	Managem ent Support
Perceived Usefulness	1				
User Attitude	0.409**	1			
Perceived Ease of Use	0.170**	0.359**	1		
The Expectations of the Performance	0.780**	0.327**	0.137**	1	
Management Support	0.955**	0.440**	0.169**	0.773**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlations) ระหว่างตัวแปรของปัจจัย ได้แก่ การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ ทักษะคนที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ และการได้รับการสนับสนุนจากบังคับบัญชา มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.137 – 0.955 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกันเชิงบวก ดังนั้นตัวแปรทุกตัวจึงสามารถใช้พยากรณ์การยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีได้

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ได้แก่ การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ ทักษะคนที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ การได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศ ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	β	S.E.	Beta	t	p-value
ค่าคงที่	0.515	0.182		2.829	0.005*
การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ(X_1)	0.195	0.051	0.194	3.791	0.000*
ทักษะคนที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ(X_2)	0.113	0.051	0.102	2.210	0.028*
การรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ(X_3)	0.132	0.062	0.148	2.119	0.035*
ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ(X_4)	0.293	0.060	0.342	4.889	0.000*
การได้รับการสนับสนุนจากบังคับบัญชา(X_5)	0.139	0.077	0.147	1.812	0.071

R = 0.796, R^2 = 0.634, Adjusted R^2 = 0.627, SE (est.) = 0.333, Sig. = 0.000*, F = 85.942, Durbin-Watson = 1.856

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ปัจจัยการรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ ปัจจัยทักษะคนที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยการรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ ส่งผลต่อปัจจัยการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยปัจจัยทางการตลาดทั้ง 4 ด้าน ข้างต้น เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพล

การยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศ ปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ ($\beta = 0.293$) รองลงมาคือ การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ ($\beta = 0.195$) รองลงมาคือ การรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\beta = 0.132$) และน้อยที่สุดคือ ทศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\beta = 0.113$) สามารถสรุปเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$Y = 0.515 + 0.195 (X_1) + 0.113 (X_2) + 0.132 (X_3) + 0.293 (X_4) + 0.139 (X_5)$$

จากสมการพยากรณ์สามารถพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ(R) ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม มีค่าเท่ากับ 0.796 และสามารถอธิบายผลได้ร้อยละ 63.4 ($R^2=0.634$)

ดังนั้น การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าปัจจัยการรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ ปัจจัยทัศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยการรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ มีอิทธิพลต่อปัจจัยการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี แต่ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนจากบังคับบัญชา ไม่มีอิทธิพลต่อปัจจัยการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. การวิเคราะห์ลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านเพศ ด้านอายุ ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีแตกต่างกัน แต่ระยะเวลาที่ทำงานแตกต่างกัน มีการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และผลการศึกษปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มากที่สุดคือ การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ รองลงมาคือ ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ รองลงมาคือ ทศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมาคือ การรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และน้อยที่สุดคือ การได้รับการสนับสนุนจากบังคับบัญชา ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของฉัตร ชูชื่น และศิริกุล ตูลาสมบัติ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลในการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดเชียงใหม่ ผลวิจัยพบว่าปัจจัยด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้ระบบสารสนเทศ (PU) ปัจจัยด้านการรับรู้ระบบสารสนเทศเป็นสิ่งที่ง่ายต่อการใช้งาน (PEOU) ปัจจัยด้านทัศนคติต่อพฤติกรรม (Attitude) ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective norm) ความตั้งใจในการใช้งานระบบสารสนเทศ (Intention) และความพึงพอใจในการใช้ขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ มีระดับความคิดเห็นในทุกปัจจัยในระดับระหว่าง 3.85-4.20 โดยผลการศึกษาในทุกด้านนั้นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

วาสนา ทองเสียน(2562) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มบริษัทพานาโซนิคในประเทศไทย พบว่า อายุมีอิทธิพลต่อการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานของกลุ่มบริษัทพานาโซนิคในประเทศไทยของประชากรกลุ่มบริษัทพานาโซนิค ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านลักษณะบุคคลอื่น เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ อายุการทำงาน และตำแหน่งงาน ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศกลุ่มบริษัทพานาโซนิคในประเทศไทยของประชากรกลุ่มบริษัทพานาโซนิคที่ไม่แตกต่างกัน

2. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัว ร่วมกันอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 63.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ ปัจจัยทัศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยการรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ มีอิทธิพลต่อปัจจัยการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี แต่ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนจากบังคับบัญชา ไม่มีอิทธิพลต่อปัจจัยการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิจันทร์ ปัญจทวี(2560) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศ กรณีศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่ ผลวิจัยพบว่าส่วนปัจจัยที่ส่ง ผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของบุคลากรสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่ พบว่ามี 3 ปัจจัยได้แก่ ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนการใช้ระบบสารสนเทศจากผู้บังคับบัญชา ปัจจัยความคาดหวังจากประสิทธิภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศ และปัจจัยการรับรู้ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศ คือ ปัจจัยด้านสถานภาพทั่วไปปัจจัยด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบสารสนเทศ และปัจจัยการรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบสารสนเทศ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestion)

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี โดยพบว่า การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ ปัจจัยทัศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยการรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ มีอิทธิพลต่อปัจจัยการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ดังนั้นเมื่อทราบระดับความสำคัญและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ เหล่านั้น ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ควรนำไปใช้เพื่อแนวทางในการกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการ การใช้งานระบบสารสนเทศ

ของเกษตรกรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีธุรกิจเกษตรกรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ให้ตรงกับความ ต้องการและคุณภาพในอนาคต

1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรกรอินทรีย์ใน จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้าน ด้านที่มากที่สุดคือ การรับรู้ ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ รองลงมาคือ ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ รองลงมาคือ ทักษะคนที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมาคือ การรับรู้ความยากง่ายใน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และน้อยที่สุดคือ การได้รับการสนับสนุนจากบังคับบัญชา ดังนั้น ผู้ ประกอบธุรกิจเกษตรกรอินทรีย์ และผู้ที่สนใจศึกษา ควรคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าวมาข้างต้นตามลำดับ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการนำระบบสารสนเทศเข้ามาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล มากที่สุด โดยให้ความสำคัญการรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศเป็นอันดับแรก

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการวิเคราะห์การรับรู้ความเสี่ยงของธุรกิจเกษตรกรอินทรีย์ในจังหวัด อุดรธานีในโซ่อุปทาน เพื่อประเมินและจัดลำดับความเสี่ยงต่างๆ เพื่อทำการเปรียบเทียบการรับรู้ ความเสี่ยงที่เกิดขึ้น จัดทำแผนรองรับความเสี่ยงเพื่อลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นและเพื่อให้ กลุ่มธุรกิจเกษตรกรอินทรีย์ทราบถึงระดับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในโซ่อุปทาน และสามารถนำข้อมูลมา บริหารจัดการความเสี่ยงได้

2.2 ควรนำกรอบแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้ยังจังหวัดอื่นๆ เพื่อบูรณาการงานวิจัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- ฉัตร ชูชื่น และศิริกุล ตลสาสมบัติ. (2561). ปัจจัยที่มีผลในการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรกร อินทรีย์ขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- วาสนา ทองเสียน. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มบริษัทพานาโซ นิคในประเทศไทย. การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศศิจันทร์ ปัญจทวี. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศ กรณีศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สำนักงานจังหวัดอุดรธานี. (2563). รายงานผลการดำเนินงานจังหวัดอุดรธานี 2563. สืบค้น 21 ธันวาคม 2564, จาก <http://www.udonthani.go.th/main/annualreport/>.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3 จังหวัดอุดรธานี. 2559. สศท.3 ติดตามเกษตรกรทำอินทรีย์ เผย ผลผลิตสูงขึ้นจริง แนะนำเกษตรกรที่อยู่ระหว่างปรับเปลี่ยนต้องเชื่อมั่น. สืบค้น 16 มกราคม 2565, จาก <https://oae.go.th/>.

Yamane Taro. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper & Row.